

Ημερίδα Παπαδιαμάντη στο Πρότυπο ΓΕΛ Αναβρύτων

Όταν ο κοσμοκαλόγερος των γραμμάτων μας γυρίζει στα Ανάβρυτα

την Τετάρτη 22 Νοεμβρίου 2023, 17:00 - 20:00
στο "Κτίριο Δημακόπουλου" (πρώην Βουστάσιο ή Έκθεση Μελισσοκομίας)
Ανάβρυτα

ΤΕΧΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ:

Πλαισίωση με εποπτικό υλικό / Διανομή φωτοτυπιών / Παρουσίαση 1-2 μαθητών/-τριών της Α΄ ή Β΄ Λυκείου με ημερολόγιο ανάγνωσης / Εικαστική έκθεση / Στρογγυλή τράπεζα για τη διδακτική του Παπαδιαμάντη

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ:

Χρήστος Μουρατίδης, Δ/ντής Πρωτ. ΓΕΛ Αναβρύτων

«Η Σκιάθος, παντοτινή μας πατρίδα, βιωματικό νησί και ποίηση»

Ποιος από μας δεν νοσταλγεί την πρώτη του πατρίδα, είτε ένα νησί; Ποιος δεν λαχτάρησε να παρακολουθήσει με όλη του τη ψυχή μια ταπεινή λειτουργία σ΄ ένα από τα ερημοκλήσια των ανεμοδαρμένων νησιώτικων λόφων, όπου η βοή των κυμάτων συνοδεύει απόμακρα τις άτεχνες μα συγκινημένες ψαλμωδίες απλοϊκών και αδασκάλευτων ιερουργών; Ποιος δεν έχει αποτυπώσει ολοζώντανες στη μνήμη του τις Σκιαθίτικες ιστορίες. Ποιος από τότε που γνώρισε τον Παπαδιαμάντη δεν κατάλαβε πως η Σκιάθος δεν είναι μονάχα ένα νησί, μα πως είναι όλα τα ελληνικά νησιά, πως είναι ολόκληρη η Χριστιανική Ελλάδα.

Βαρβάρα Δημοπούλου

**«Η προσωπικότητα του δασκάλου / της δασκάλας στα «εκπαιδευτικά»
διηγήματα του Α. Παπαδιαμάντη».**

Η ανακοίνωση αναφέρεται στα διηγήματα του Α. Παπαδιαμάντη που αντλούν τη θεματική τους από την εγκύκλιο και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αρρένων και θηλέων, όπως αυτή είχε διαμορφωθεί στα τέλη του 19^{ου} και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Επιλέγονται, συγκεκριμένα, τα έργα «Ο Τυφλοσύρτης» (1893), «Η δασκαλομάννα» (1894), «Ωχ βασανάκια!» (1894), «Η θεοδικία της δασκάλας» (1906) και «Της δασκάλας τα μάγια» (1909). Σε αυτά διερευνώνται οι κοινωνικές, μορφωτικές και ηθικές παράμετροι που διαμορφώνουν την προσωπικότητα των εκπαιδευτικών - κεντρικών ηρώων και ηρωίδων και προσδιορίζουν τη δράση και τη συμπεριφορά τους μέσα και έξω από την τάξη. Επιπλέον, ανιχνεύονται τα βασικά σημεία κριτικής του Παπαδιαμάντη προς τις καθημερινές πρακτικές και τα αποτελέσματα της μορφωτικής προσπάθειας των εκπαιδευτικών, στο πλαίσιο της κοινωνίας της εποχής και του τόπου, στον οποίον έχουν κληθεί να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους. Τέλος, γίνεται απόπειρα αποτίμησης του ρόλου των «εκπαιδευτικών» αυτών διηγημάτων στη διαμόρφωση της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας της νεοελληνικής ηθογραφίας.

Μαίρη Κωττούλα

Η ζωγραφική των εντυπώσεων στο έργο του Αλ. Παπαδιαμάντη

Πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε την τοπιογραφία του Παπαδιαμάντη συνδέοντάς την με την ψυχή των ηρώων του; Η εργασία αυτή εστιάζει στην αλληλεπίδραση της μεταφορικής γλώσσας της περιγραφής των φυσικών στοιχείων με εικαστικά έργα του Ιμπρεσιονισμού, παρακινώντας τους μαθητές να 'δεσμεύσουν' τις νοητικές αναπαραστάσεις τους σε επιλεγμένες οπτικές εικόνες και να επανερμηνεύσουν τις αναγνώσεις τους. Η προσέγγιση αυτή συνάδει αφενός με την διατροφική εμπειρία κατάκτησης του νοήματος, αφετέρου διευρύνει τις υποκειμενικές εντυπώσεις για την ανθρώπινη κατάσταση, καθιστώντας την επικοινωνία του αφηγητή με τον αναγνώστη περισσότερο διαλεκτική.

Δημήτρης Μαρκαντωνάτος

«Παπαδιαμάντης και Μέλβιλ: τεμνόμενες ματιές πάνω στο καλό και το κακό, σε δυο διηγήματα του 19^{ου} αιώνα»

Μια απόπειρα παράλληλης ανάγνωσης της *Στοιχειωμένης καμάρας* του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη και του *Μπίλυ Μπαντ* του Χέρμαν Μέλβιλ, δυο κειμένων που αποτελούν σπουδή πάνω στην αθωότητα και το κακό αντίστοιχα από τον κυρ Αλέξανδρο των γραμμάτων μας και τον σπουδαίο Νεοϋορκέζο συγγραφέα του *Μόμπυ Ντικ*.

Από το Ημερολόγιο μιας μαθήτριας

Ανάγνωση ολιγόλεπτης παρέμβασης από τη μαθήτρια της Α' Λυκείου
Αγνή Παπάζογλου

Δημήτριος Μπέττας

«Διδάσκοντας λογοτεχνία στο Λύκειο ενάντια στον Ρατσισμό και στον κοινωνικό αποκλεισμό. Ένα σενάριο συνδιδασκαλίας των διηγημάτων του Παπαδιαμάντη 'Χωρίς Στεφάνι' και 'Η Φωνή του Δράκου'»

Θα παρουσιάσουμε ένα σενάριο διδασκαλίας δύο πολύ χαρακτηριστικών διηγημάτων του συγγραφέα που εμπεριέχουν κοινούς θεματικούς άξονες, όπως η θέση και η αντιμετώπιση της ανύπαντρης συντρόφου από τον κοινωνικό περίγυρο (η Χριστίνα, η «αστεφάνωτη» δασκάλα στο «Χ.Σ.»), της γεροντοκόρης (η Κρατήρα, θεία του Κώτσου στο «Φ. τ. Δ.») και των παιδιών εκτός γάμου (ο Κώτσος, ο νόθος γιος της Σοφούλας στο «Φ. τ. Δ.» και τα νόθα παιδιά του συντρόφου της Χριστίνας, Παναγή Ντεληκαντά, που τα φρόντιζε σαν δικά της στο «Χ.Σ.»). Το σενάριο υλοποιήθηκε στο μάθημα της Ν.Ε. Λογοτεχνίας Β' Λυκείου, επικουρικά προς το μάθημα της Ν.Ε. Γλώσσας για τη θεματική ενότητα του Ρατσισμού, ως project μικράς διάρκειας. Με τη συνδιδασκαλία των παραπάνω κειμένων επιδιώξαμε οι μαθητές μας: 1) να εντοπίσουν στα κείμενα και να επεξεργαστούν- πληροφορίες για τη συμπεριφορά, τη στάση και τις αντιλήψεις των

ανθρώπων της εποχής (ακόμα και από ορισμένους ιερωμένους) απέναντι στις αστεφάνωτες, τις γεροντοκόρες και τα νόθα παιδιά,2) να αξιολογήσουν όλα αυτά τα στοιχεία, ώστε να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα για την κοινωνία και τους ανθρώπους της εποχής, τα ήθη, τα έθιμα και τις αντιλήψεις τους και να τα συσχετίσουν με τις σύγχρονες αντιλήψεις στα εν λόγω ζητήματα με τρόπο βιωματικό και δημιουργικό συμμετέχοντας σε αντίστοιχες δραστηριότητες,3) να αναδείξουν την ψύχραιμη, τρυφερή και υποστηρικτική στάση του αφηγητή προς τις αστεφάνωτες γυναίκες και τα νόθα παιδιά - θύματα της κοινωνικής κατακραυγής και του αποκλεισμού που καταλήγει στην εντυπωσιακή και ρηξικέλευθη πρόταση του συγγραφέα (στο «Χ.Σ.» να πραγματοποιείται ο πολιτικός γάμος ως έσχατη λύση για τη θεραπεία του κοινωνικού προβλήματος. Στο πλαίσιο αυτό, οι μαθητές μας εστίασαν την προσοχή τους και στην επικριτική στάση του Παπαδιαμάντη απέναντι σε ορισμένους κληρικούς που δεν ανταποκρίνονται στο ρόλο τους ν' απαλύνουν τον πόνο των κοινωνικά περιθωριοποιημένων και κατατρεγμένων γυναικών και παιδιών και4) (σε ψυχοπαιδαγωγικό επίπεδο) να αναπτύξουν δεξιότητες συνεργασίας μέσα από τις ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες με αφορμή τη συνδιδασκαλία των διηγημάτων.

Χριστίνα Σιδερή

«Εν έτει σωτηρίω 1199...:

μια διαθεματική προσέγγιση στο μάθημα της Ιστορίας της Β' Λυκείου»

Η εργασία έχει ως στόχο να παρουσιάσει μία διδακτική προσέγγιση της Τέταρτης Σταυροφορίας και της πρώτης Άλωσης της Κωνσταντινούπολης, καθώς και των συνεπειών της. Η διδακτική πρόταση αφορά στο μάθημα της Ιστορίας Β' Λυκείου και αξιοποιεί τόσο ιστορικές πηγές όσο και αποσπάσματα λογοτεχνικών κειμένων, μεταξύ αυτών και του μυθιστορήματος Έμποροι των Εθνών του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη, του οποίου η δράση διεκτυλίσσεται λίγο πριν από την Άλωση του 1204.

Μαριάμ Γενηθλίου

«Διδάσκοντας το μοιρολόγι της φώκιας στους μετα-millennians μαθητές»

Πώς μπορούμε να διδάξουμε το Μοιρολόγι της Φώκιας στις μετα-millennians γενιές; Πώς θα ξεπεράσουμε τα γλωσσικά εμπόδια; Πώς θα προσεγγίσουμε την ποιητικότητα στο «Μοιρολόγι της φώκιας»; Πώς θα βοηθήσουμε τις γενιές να συνομιλήσουν; Είναι τελικά σύγχρονος ο Παπαδιαμάντης; Με αναφορές στο κείμενο το «Μοιρολόγι της Φώκιας», το οποίο υπάρχει στην ύλη της Β' Λυκείου, η εργασία αυτή θα αποτελεί μία έρευνα για το πώς οι μαθητές στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση μπορούν με την καθοδήγηση του διδάσκοντος να προσεγγίσουν το κείμενο αυτό, να το κατανοήσουν, να αντιληφθούν την ποιητικότητά του, να σκεφτούν πάνω στα κοινωνικά ζητήματα της εποχής του, να κάνουν τη σύνδεση με αντίστοιχα σύγχρονα προβλήματα, να προσεγγίσουν θέματα του κειμένου όπως ο θάνατος ή η ξενιτειά, να αφουγκραστούν την μουσικότητά του και να απολαύσουν εν τέλει – το οποίο είναι και το ζητούμενο – την απουσία δράσης που αφήνει χώρο σε ένα τέτοιο ποιητικό διήγημα να εκτυλιχθεί.

Νικόλαος Α. Ε. Καλοσπύρος

«Ο δοξασμός της Ελληνικής στο διήγημα της Πρωτομαγιάς “Θέρος-Έρος”»

Μια περιήγηση στις διαθλάσεις της διαχρονικής ελληνικής γλώσσας και στις διακειμενικές δυνατότητές της μέσα από την ανάγνωση του ανωτέρω «Ειδυλλίου της Πρωτομαγιάς».

Θα χορηγηθούν βεβαιώσεις συμμετοχής σε όσους/-ες το επιθυμούν.

Εφόσον ο χρόνος το επιτρέψει, θα διεξαχθεί συζήτηση στρογγυλής τραπέζης για τη διδακτική του Παπαδιαμάντη στη Β/θμια Εκπ/ση.